

'Komt chocoladevla nou uit die bruine koe?' door onze redacteur Hans Hopman
'Alle kinderen moeten de kans krijgen met eigen ogen te zien en zelf te ervaren wat er op agrarische bedrijven gebeurt.' Over de plaats van boereneducatie binnen het onderwijs gingen boeren en tuinders, leerkrachten en beleidsmakers voor het eerst op landelijke schaal met elkaar in gesprek. BAARN - „Als je vervreemdt van de natuur, vervreemd je van jezelf." Forse woorden van pedagogisch adviseur Jan Alfrink, in zijn inleiding over het nut en de noodzaak om met de klas 'de boer op' te gaan. De oud-basisschooldirecteur sprak gisteren op het eerste landelijke symposium Boerderijeducatie.

Volgens hem blijkt uit onderzoek dat 55 procent van de jongeren niet met de natuur in aanraking komt. Waardoor er in de beleving van veel kinderen melk uit de supermarkt komt en niet uit een beest. Een educatieboer kijkt ook niet op van de vraag: 'Komt mijn chocoladevla uit die bruine koe?'

Kinderen die de natuur niet kennen, vervreemden van „een oerbodem", betoogt Alfrink bij de introductie van het promotiefilmpje Klasseboeren. Daarin wordt een groepje leerlingen gevolgd, op excursie bij de boer. Zo mogen ze allemaal ruiken aan een pasgeboren biggetje, iets wat veel indruk maakt. Het nut van ervaringsgericht onderwijs, waarbij alle zintuigen worden ingeschakeld, staat volgens Alfrink buiten kijf, zo laat hij de ruim honderd educatieboeren, leraren en beleidsmakers weten.

De bedoeling van het symposium was om tot een gezamenlijke visie te komen hoe boerderijeducatie het beste kan worden aangepakt. Overigens nemen projecten zoals Levend leren en Plattelandsimpuls daartoe al het voortouw, zet Judith Gerretsen van stichting Vrienden van het Platteland uiteen. Agrarische ondernemers krijgen training in kennisoverdracht en ontvangen lesmappen en docentenhandleidingen. „In Nederland zijn vijftig educatieboerderijen er klaar voor, en 85 bedrijven staan in de startblokken. Maar er zijn meer dan achtduizend basisscholen. Als die allemaal op excursie gaan, dan hebben we aan 135 boeren niet genoeg."

Leeromgeving

Bij boerderijeducatie „hebben we het niet over een projectje dat moet slagen", zeiden Jan Alfrink en Nicolette van de Kamp (Stichting Educatief Platteland) in hun workshop 'Boerderij als praktijkervaring'. Het gaat er om dat 'leren bij de boer' duurzaam in de samenleving verankerd is. Een samenleving overigens waarin de boer vaak in de hoek waar de klappen vallen zit, en de onderwijzer het allemaal 'teveel gedoe' vindt. Boeren en onderwijzers tezamen zouden dezelfde spirit moeten hebben, betoogt Alfrink.

In de stelling: 'Opvoedkundige en sociaalmaatschappelijke problemen kun je via de omgang met dier en plant oplossen' zit wel een kern van waarheid, vinden de meeste deelnemers. Zoals een boer die in een tbs-kliniek lesgeeft in 'Groen'. Een ander noemt het voorbeeld van een onhandelbaar meisje dat de taak kreeg een dier te verzorgen, met als gevolg dat er meer structuur in haar leven kwam.

De stelling van een basisschooldirecteur 'Kinderen leren met drie bezoeken aan een boerderij méér dan drie weken les op school', ontmoet herkenning. „Zien is geloven", stemt een deelnemer toe.

Een excursie staat of valt met een goede voorbereiding door een gemotiveerde leraar, blijkt uit praktijkverhalen. Alfrink vindt het tijd worden om ook de kennis van zijn publiek eens te testen. Hoeveel spenen heeft een geit? Lang niet iedereen weet dat dit er twee zijn. Ook de vraag 'Hebben koeien horens op hun kop?' is een vrij moeilijke. Niet weinig mensen denken dat alleen een stier die draagt. Op de vraag 'Wanneer is een sloot zuur?' moeten de meesten echter het antwoord schuldig blijven.

'Moet de financiering van boerderijeducatie van buiten het onderwijs komen of door het onderwijs zelf gedragen worden?' is het laatste discussiepunt. De boeren vinden dat zij doorgaans te weinig ontvangen voor een paar uurtjes excursie. „Er zijn nog steeds collega's die het gratis doen", moppert een boerin. Zestig euro voor twee uur kinderen over de deel, acht ze niet kostendekkend. Voor die prijs doet ze dat dan ook niet (meer).

Ooit zag ze een klas kinderen met een luxe touringcar het erf oprijden. Dat kan dus wel, dacht ze, en ze windt er geen doekjes meer om: „Ik wil gewoon het geld van die buschauffeur!"